

AIZSARDZĪBA

Darbā
neriskē-
ievēro
darba
drošību!

Darba aizsardzības priekšraksti

**ATGĀDNE
PĀRTIKAS
RŪPNIECĪBAS
DARBINIEKIEM**

DARBA

ATGĀDNE PAREDZĒTA

Pārtikas rūpniecības darbiniekiem, tai skaitā piena, gaļas, zivju, augļu un dārzeņu, graudu pārstrādes, kā arī dzīvnieku un citu pārtikas produktu ražošanas un transportēšanas darbos strādājošajiem. Atgādnes mērķis ir atkārtoti atgādināt pārtikas rūpniecības darbiniekiem pamatprasības darba aizsardzībā.

IEGAUMĒ!

Tava iepazīšanās ar šo atgādni neaizstāj darba drošības instruktāžas. Izskaidrot darba drošības instrukcijas un informēt Tevi par darba vides riskiem, kuriem Tu esi pakļauts, kā arī citiem darba aizsardzības jautājumiem ir darba devēja pienākums.

Vai **Tu zini**, ka Latvijā 2002.gadā nelaimes gadījumos darbā cieta 1309 darbinieki, no tiem 52 gāja bojā, bet 183 darbinieki guva smagas traumas.

Tostarp pārtikas rūpniecības darbos cieta 104 darbinieki, no kuriem gāja bojā 6 cilvēki, bet 18 guva smagas traumas.

KĀPĒC NOTIEK NELAIMES GADĪJUMI?

Nelaimes gadījumi notiek tāpēc, ka netiek ievērotas darba drošības instrukciju prasības un darba veikšanas tehnoloģija, tostarp:

- tiek izmantoti neatbilstoši un nedroši darba paņēmieni un metodes;
- ekspluatē tehniski bojātu, darba aizsardzības normatīvajiem aktiem neatbilstošu vai nepārbaudītu iekārtu;
- netiek veiktas paredzētās darbinieku darba drošības instruktāžas;
- darba telpas un darba vietas nav ierīkotas atbilstoši darba aizsardzības normatīvo aktu prasībām;
- netiek nodrošinātas atbilstošas darba higiēnas prasības;

- netiek veiktas obligātās veselības pārbaudes;
- nepietiekami apgaismotas darba vietas;
- netiek iežogotas un norobežotas vietas, kas var apdraudēt darbinieka drošību (atvētrās lūkas, mehānismu kustošās daļas u.c.);
- darbinieki veic darbus, kas neatbilst viņu profesionālai sagatavotībai;
- tiek nestabili nolikta krava;
- netiek izmantoti individuālie aizsardzības līdzekļi, tai skaitā aizsargapavi, aizsargcimdi un galvasseggi vai arī tie ir bojāti vai nolietoti;
- darba apstākļiem neatbilstošas elektrības sadales un pagarinātāji.

Nelaimes gadījumu piemēri

Darbinieks G.K., atstājis savu darba vietu un ejot pa uzņēmuma teritoriju, iekrita cukurbiešu uzņemšanas un padeves trakta akmeņu atdališanas iekārtas pazemes šahtā, un gāja bojā.

O.M. strādāja pie konservēšanas autoklāva. Darbinieks ar spēku centās atvērt autoklāva noslēgmehānismu, iepriekš neizlīdzinot spiedienu un temperatūru autoklāvā un darba telpā. Atvēršanas brīdī tvaiks apdedzināja O.M. ķermenī.

Lai saņēmotu mīklas dalāmās mašīnas kamеру, V.S., iepriekš neizslēdzot iekārtu, sāka veikt eļļošanas darbus. V.S. roka noslīdēja zem dalītāja lāpstīņas un tika norauta.

O.K., veicot preču iekraušanu ar elektroiekārtu, konstatēja, ka tā ieslēgšanas ierīce nedarbojas normāli un nolēma notīrt kontaktus, neatslēdzot akumulatora bateriju. Šīs darbības laikā elektrokārs ieslēdzās un sāka kustību uz priekšu, piespiežot tā vadītāju pie metāla galda. Rezultātā tika traumēta O.K. kāja.

Kā Tev jārīkojas, lai Tu varētu droši veikt savu darbu?

ATCERIES!

Stājoties darbā, Tev ar darba devēju obligāti jānoslēdz **darba līgums** un darba devējam Tev **jānodrošina**:

1. Veselibai un dzīvībai **nekaitīga darba vide** un **darba apstākļi**.
2. **Ievadinstruktāža**, kurā Tevi iepazīstina ar uzņēmuma darba organizācijas un darba drošības pamatjautājumiem, tostarp: ar esošiem darba vides riska faktoriem, kuriem Tu esi vai vari tikt pakļauts; darba aizsardzības līdzekļiem un drošības zīmēm; ugunsdrošības prasībām un rīcību ugunsgrēka gadījumā; pirmās palīdzības sniegšanu; darbinieku rīcību, ja ir noticis nelaimes gadījums darbā; iekšējās kārtības noteikumu pamatprasībām. Darba devējam jābūt pārliecinātam, ka esi sapratis darba aizsardzības instrukcijas prasības. Par instruktāžas veikšanu Tu paraksties Ievadinstruktāžu reģistrācijas žurnālā.
3. **Instruktāža** darba vietā, kuras gaitā Tevi iepazīstina ar veicamā darba veida raksturīgajiem darba aizsardzības jautājumiem un praktiski parāda droša darba metodes un paņēmienus. Par šīs instruktāžas veikšanu Tu paraksties Darba aizsardzības instruktāžu reģistrācijas žurnālā.

Nekad neparaksties instruktāžu žurnālos bez instruktāžas saņemšanas!

4. **Bezmaksas** individuālie aizsardzības līdzekļi.
5. **Bezmaksas mazgājamie un neutralizējošie** līdzekļi, ja Tavā darbā ir iespējama kaitīgo vielu iedarbība uz ādu;
6. **Obligātā** veselības pārbaude ārstniecības iestādē un tās atkārtojums, ja to prasa veicamais darbs un ja Tavu veselības stāvokli ietekmē vai var ietekmēt kaitīgie darba vides faktori vai Tu veic darbu īpašos apstākļos.

Stājoties darbā, par veselības stāvokļa pārbaudi maksā pats darbinieks vai pēc savstarpējas vienošanās — darba devējs.

7. **Sanitāri** higiēniskās telpas un dzeramais ūdens;
8. **Ātri un ērti pieejamu** pirmās palīdzības sniegšanas aptieciņu ar nepieciešamo medicīnisko materiālu minimumu;

TAVS PIENĀKUMS:

- rūpēties par savu drošību un veselību, kā arī to personu drošību un veselību, kuras var ietekmēt Tavs darbs;
- **ievērot** darba drošības (darba aizsardzības) un ugunsdrošības instrukcijas;
- **ievērot** uzņēmuma iekšējās kārtības noteikumus;
- **ievērot** darba devēja, tiešā darba vadītāja un darba aizsardzības speciālista rīkojumus un norādījumus, kas attiecas uz drošu darbu veikšanu un darba aizsardzību;
- profesionāli pareizi rīkoties ar mašīnām un iekārtām; izmantot darbu tehnoloģijā paredzētās aizsargierīces un palīgierīces;
- neveikt patvalīgas darbības, kas neattiecas un Tavu kompetenci un kuras var apdraudēt Tavu vai citu darbinieku drošību;
- **ievērot** uzstādīto drošības zīmju un brīdinošo uzrakstu prasības;
- **lietot** individuālos aizsardzības līdzekļus (galvassegas, priekšautus, cimdus u.c. līdzekļus, kas domāti Tavas drošības un veselības aizsardzībai); pēc aizsardzības līdzekļu lietošanas tie jānovieto tiem paredzētajā vietā;
- nekavējoties **zinot** darba devējam, tiešajam darbu vadītājam, darba aizsardzības speciālistam vai uzticības personai par nelaimes gadījumu vai tā iespējamiem draudiem;
- **sniegt** pirmo palīdzību nelaimes gadījumā cietušajiem un vajadzības gadījumā izsaukt medicīnisko palīdzību;
- **apmeklēt** obligātās veselības pārbaudes saskaņā ar darba devēja rīkojumu;
- nekādā gadījumā darba laikā **nelietot alkoholu** vai **citas apreibinošas vielas** (narkotikas)!

TAVAS TIESĪBAS:

- **ievēlēt** uzticības personu, kura pārstāv darbinieku intereses darba aizsardzībā, (ja uzņēmumā nodarbināti vairāk par 5 darbiniekiem);
- **neuzsākt** vai **pārtraukt darbu**, ziņojot tiešajam darbu vadītājam un uzticības personai, ja darba apstākļi rada draudus Tev vai apkārtējo cilvēku veselībai;
- **neuzsākt** darbu, ja darbos izmantojamās iekārtas, ierīces, darbgaldi, darbarīki vai transportēšanas mehānismi neatbilst to ekspluatācijas un darba aizsardzības normatīvo aktu prasībām, kā ari ja nav savlaicīgi izgājuši noteikto kārtējo pārbaudi;
- **atteikties** veikt darba uzdevumu, ja darbu izpilde neatbilst Tavai profesionālajai sagatavotībai.
- **pieprasīt** individuālos aizsardzības līdzekļus, lai pasargātu sevi no veselībai kaitīgiem darba vides faktoriem.
- **pieprasīt**, lai Tava darba vieta būtu iekārtota atbilstoši darba aizsardzības normatīvajiem aktiem. Putekļu un ķīmisko vielu saturs gaisā, kā arī mitruma, temperatūras, trokšņa, apgaismojuma iedarbība nedrīkst radīt risku Tavai drošībai un veselībai.

IEGAUMĒ UN IZPILDI:

1. Pirms darba uzsākšanas **saved kārtībā** savu apģērbu (aizpogā visas pogas, uzliec galvassegu, aizšņorē apavu auklas) un izmanto visus paredzētos individuālos darba aizsardzības līdzekļus;
2. **Smēķē** tikai speciāli ierīkotās un norādītās vietās;
3. Ja Tev rodas aizdomas par iekārtas vai instrumenta defektu, rīkojies saskaņā ar iepriekš saņemto instrukciju. Ja tādas nav bijis, apturi iekārtas darbību un ziņo tiešajam darbu vadītājam.
4. Ieslēdzot darbgaldu, **pārliecinies**, ka tas nerada briesmas Tev vai kādam citam.
5. Ja darbgalds (iekārta) nav tehniskā kārtībā (tostarp metāliskās daļas ir zem sprieguma, elektrodzinējs "dūc"), **nesāc darbu**, bet

ziņo par to darbgalda iestatītājam vai tiešajam darbu vadītājam.

6. **Pieprasī**, lai darbgalds būtu apgādāts ar aizsargietaisēm, kas, rokai vai liekam priekšmetam nokļūstot bīstamā zonā, iekārtu automātiski apstādinātu;
7. **Seko**, lai Tava darba vieta būtu apgaismota un apgādāta ar ventilācijas iekārtām atbilstoši normām;
8. **Neglabā** liekus priekšmetus un materiālus uz darbgalda (iekārtas) vai tā nožogojuma;
9. **Izmanto** tikai iešanai paredzēto joslu, nekāp pāri darbgaldu kustošo daļu iežogojumiem un konteineriem;
10. **Veic** darbgalda (iekārtas) regulēšanu, iestatīšanu vai remontu tikai pēc tā izslēgšanas un pilnīgas apstāšanās; Ja Tu veic darbgalda (iekārtas) remontu, tad pie strāvas padeves ierīcēm piestiprini uzrakstu, ka mehānisms atrodas remontā un tā ieslēgšana aizliegta.
11. Beidzot darbu, **sakop** savu darba vietu;
12. Aparātu un tvertnē iekšpusē remontus, tīrišanu un citus darbus veic vienīgi pēc to atvienošanas no komunikācijām un strāvas avota, pēc rūpīgas izskalošanas un izvēdināšanas. Ja šeit darba vides pārbaude nav veikta, **izpildi** darbus tikai gāzmaskās ar gaisa padevi un tiešā darba vadītāja klātbūtnē;
13. Nolaižoties tvertnēs, aparātos, bunkuros, kanālos un citās tilpnēs, **apjozies** ar attiecīgām jostām un siksniām, pie kurām jābūt piesietai drošības trosei, kuras brīvajam galam jābūt otra darbinieka-novērotāja rokās;
14. Tavā darba vietā pastāv paaugstināta ugunsgrēka iespējamība, tāpēc:
  - stingri ievēro ugunsdrošības instrukcijas;
  - ja Tu smēķē, tad dari to tikai speciāli ierīkotās vietās;
  - izvairies no uzliesmojošo vai sprāgststošo materiālu (organisko vielu putekļi, lupatas, papīri u.c.) uzkrāšanās, jo noteiktos apstākļos iespējama to pašaizdegšanās; Atceries, ka organisko putekļu uzkrājumi var būt par iemeslu ugunsgrēkam.
  - zini, kur atrodas ugunsdzēšanas aparāti, un māki tos pielietot;

- ievēro ventilācijas un elektroiekārtas atslēgšanas kārtību, kā arī degtspējīgu vielu un materiālo vērtību evakuācijas kārtību;
  - neaizkrauj ejas un rezerves izejas;
- Ja Tu strādā ar elektroinstrumentiem, elektriskām mašīnām vai aparātiem, pirms to lietošanas **pārbaudi**, vai barošanas vadu izolācija un savienojumu vietas ir tīras un nav bojātas. Elektroinstrumentiem un darbmašīnām jābūt sazemētām.
  - Ja Tu veic iekārtas remontu, tad pie strāvas padeves ierīcēm **piestiprina uzrakstu**, ka darbgalds vai mehānisms atrodas remonta un tā ieslēgšana aizliegta.
  - Pēc iekārtas remonta vai iestatīšanas **pārliecinies**, ka tā darbība neapdraud Tavu vai citu darbinieku drošību un veselību.
  - Pirms darba sākuma **pārbaudi**, vai darbgaldam (iekārtai) ir vietā kustošo daļu nožogojumi, vai nav vērojami acīmredzami darbgalda bojājumi - **pārrauti** sazemējuma vadi vai bojāta apgaismošanas ierīču izolācija;
  - Pārvietojot kravu bez ceļamiem mehānismiem, ievēro pieļaujamās smagumu pārcelšanas normas, kas vienā paņēmienā vīriešiem nepārsniedz 50 kg, bet sievietēm:
    - veicot pastāvīgu darbu maiņas laikā — 10 kg;
    - paceļot smagumu vairāk nekā 1,5 m augstumā — 10 kg;
    - smaguma celšana un pārvietošana, ja darbs tiek veikts pamīšus ar citiem darba veidiem, — 15 kg
    - maiņas laikā kopējā pieļaujamā smaguma pārnēsāšanas vai pārvietošanas noma nedrīkst pārsniegt — 2500 kg.
  - Neglabā** apstrādājamos materiālus uz darbgalda vai tā nožogojuma.
  - Iekārtu, darba vietu **tīri ar putekļu sūcējierīcēm**, bet ne ar saspiestu gaisu.
  - Nedrīkst** patvalīgi novākt vai pārcelt iekārtas aizsargnožogojumus;
  - Nelieto** ķīmiskās vielas, par kuru pareizu izmantošanu un iespējamo kaitīgumu veselībai neesi informēts;
  - Strādājot ar ķīmiskām vielām, **pieprasi**, lai Tev būtu sniegta

pilna informācija par šīm vielām;

25. Ja Tu ieraugi izlietu eļļu vai citu šķidrumu, kas dara grīdu slidenu, var izraisīt veselības bojājumus, aizdegšanos vai sprādzienu, Tev jāziņo tiešajam darbu vadītājam;
26. rīkojies saskaņā ar darba devēja instruktāžu darba vietā.
27. **pieprasī**, lai automātiskās un plūsmas līnijas ir apgādātas ar centrālām vadības pultīm, lai varētu droši veikt darbu kā automātiska tā arī iestatišanas režīmā.

Līnijas automātiskās vadības sistēmai jānovērš iespēja patvalīgi pārslēgties no iestatišanas režīma uz automātisko:

28. **seko**, lai izejvielu, pusfabrikātu, gatavās produkcijas automātiskās pārvietošanas iekārta būtu nodrošināta ar bloķēšanas sistēmu, kas nepieļautu Tavu roku nokļūšanu bīstamā zonā;
29. **pieprasī**, lai katrai automātiskai līnijai Tavā darba vietā būtu kārtībā ierīce, kas ļauj apstādināt līniju.

Katrā automātiskās līnijas darba vietā jābūt signalizācijai, kas vismaz 20 sekundes pirms līnijas palaišanas ar skaņas un gaismas signāliem brīdina Tevi par mašīnas un aparātu ieslēgšanu;

30. ja Tu strādā uz plūsmas vai automātiskajām līnijām, kas nav aprīkotas ar uzkrājējiem un nav speciālu starplauku, un pēkšni rodas vajadzība kādu no iekārtas apturēt, **rīkojies** saskaņā ar iepriekš saņemto instrukciju. Ja tādas nav bijis tad apturi darbgaldu un steidzīgi brīdini tiešo darbu vadītāju par visas līnijā strādājošās iekārtas apturēšanas nepieciešamību;
31. **pieprasī**, lai sulu, pastu, biezeņu u.c. ražošanas plūsmas līnijām būtu bloķēšanas iekārta, kura izslēdz sūkņus, ja uzkrājēji tiek pārpildīti;
32. **seko**, lai kalibrētāji būtu iežogoti ar aizsargvairogiem, kas sablokēti ar palaišanas ierīcēm, un nepieļautu iekārtas darbu pie noņemtiem vairogiem;
33. **seko**, lai mazgāšanas mašīnas būtu ar iežogojumu, kas nepieļautu karstā ūdens un tvaika apdegumus;

34. **seko**, lai blanšētāji, filtrēšanas preses, centrifūgas un separatori būtu apgādāti ar visām nepieciešamām mērīcēm: manometriem, ūdens līmeņa rādītājiem, tahometriem u.c.;
35. **pieprasī**, lai iekārtām, kas atrodas vairāk nekā 1,5 m augstumā no grīdas būtu ierīkoti laukumi to apkalpošanai ar atbilstošiem nožogojumiem;
36. **pārtrauc** reaktora, tvaika katla u.c. ekspluatāciju gadījumos, kas norādīti apkalpošanas instrukcijā;
37. **Kategoriski aizliegts:**
  - reaktorā, katlā, autoklāvā ievadīt tvaiku zem spiediena vai to pieslēgt sildītājam, ja tā vāki nav nostiprināti atbilstoši noteikumiem;
  - atvērt reaktoru, katla, autoklāva vāku vai atspriegot stiprinājuma elementus, ja tajā ir paaugstināts spiediens;
38. ekspluatējot saldēšanas iekārtas un kameras, ievēro darba aizsardzības instrukciju prasības, kas nosaka šo iekārtu drošu ekspluatāciju un apkalpošanu;
39. **nestāvi** zem paceltas kravas;
40. **nepieļaut** ugunsgrēka iespējamību, **tāpēc:**
  - **stingri ievēro** ugunsdrošības instrukcijas;
  - ja Tu smēķē, tad **dari** to tikai speciāli ierīkotās vietās;
  - **izvairies** no uzliesmojošo materiālu (organisko vielu putekļi, lupatas, papīri u.c.) uzkrāšanās, jo noteiktos apstākļos iespējama to pašaizdegšanās.

Atceries, ka organisko putekļu uzkrājumi, kas rodas graudu malšanas, miltu izmantošanas u.c. procesos var būt par iemeslu ugunsgrēkam un pat sprādzienam;

- **zini**, kur atrodas ugunsdzēšanas aparāti un māki tos pielietot;
- **ievēro** ventilācijas un elektroiekārtas atslēgšanas kārtību;
- **zini** degtspējīgu vielu un materiālo vērtību evakuācijas kārtību;
- **ne aizkrauj** ejas un rezerves izejas;
- Heidzot darbu, **sakop** savu darba vietu.

ZINI!

Pārtikas ražošanas procesa kaitīgie faktori, kas var tieši ietekmēt Tavu veselību ir troksnis, putekļi, karstums, mitrums, gāzes un tvaiki.

Īslaicīga šo faktoru iedarbība parasti neatstāj iespaidu uz Tavu veselību. Ilgstoša iedarbība var radīt arodslimības, kuras parādās tikai pēc 5-20 gadiem.

Pārtikas rūpniecības darbiniekiem biežāk sastopamās ir alerģiska rakstura, elpošanas, kaulu-muskuļu un nervu sistēmas arodslimības. Izraisīt šīs slimības var darbinieka sistemātiska saskare ar vielām, kas veicina alerģiju, putekļu un aerosolu iedarbība, smags fizisks darbs, vienveidīgas noslodzes nepareizi iekārtotās darba vietās, temperatūras svārstības darba telpās u.c. Tādēļ veikt periodisko **veselības** pārbaudi ir **Tavās interesēs**.

- Ja Tu darbā saskaries ar putekļu, gāžu, tvaiku, pārmērīga siltuma izdalīšanos vai ķīmisko vielu izgarojumiem, tad:
  - **seko**, lai mašīnas un aparāti, no kuriem ekspluatācijas rezultātā var izdalīties veselībai kaitīgas vielas (utekļi, gāzes, tvaiki u.c.) būtu aprīkoti ar īpašiem pārsegumiem, kas pievienoti vietējas vilkmes ventilācijai;
  - **lieto** individuālos aizsardzības līdzekļus, kas aizsargā elpošanas ceļus;
  - pirms darba uzsākšanas **pārbaudi** aparatūras un komunikāciju hermētiskumu, telpas un darba vietas ventilācijas darbību.

Tavā darba vietā ražošanas iecirknī jābūt darba kārtībā vietējām un vispārapmainošām pieplūdes-velkmes ventilācijas iekārtām.

Ventilācijas iekārtas iedarbina vismaz piecas minūtes pirms darba uzsākšanas un izslēdz ne agrāk kā piecas minūtes pēc darba pabeigšanas.

Ieslēdz vispirms velkmes, tad pieplūdes ventilācijas iekārtas. Izslēdzot jārīkojas otrādi — vispirms izslēdz pieplūdes un tikai tad velkmes ventilācijas iekārtas;

- Ja Tu nodarbojies ar ķīmisko vielu pārkraušanu un pārvietošanu. Tev **jābūt** informācijai par šo vielu dabu, saistībā ar to kaitīgumu un ietekmi uz veselību. **Seko**, lai uz katras tilpnes vai konteinera būtu labi saskatāms markējums;
- Strādājot ar ķīmiskām vielām, **pieprasi**, lai Tev būtu sniegtā pilna informācija par šīm vielām. **Zini**, ka katrai darba vietai, kur lieto un uzglabā ķīmiskās vielas, jābūt apgādātai ar rakstveida informāciju par vielas īpašībām un iedarbības spējām uz cilvēka veselību, par individuālo aizsardzības līdzekļu pielietošanu un rīcību nelaimes gadījumā, kā arī jāuzrāda neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas vietas un tās tālruņa numurs
- Darba telpā jābūt ievērotam noteiktam nekaitīgam mitruma un temperatūras režīmam;
- Pēc darba beigšanas visas mašīnas un mehānismus Tev jāatstāj tādā stāvoklī, kas nepielautu nepiederošām personām tās ieslēgt.

Neaizmirsti veikt kvalitatīvu iekārtas sanitāro apstrādi.

Ievērojot šo atgādni, Tu varēsi droši veikt savu darbu.

PĀRTIKAS RŪPNIECĪBAS DARBINIEK, IEGAUMĒ!

Ja tomēr darbā notiek nelaimes gadījums vai saslimšana ar arodslimību, atkarībā no kaitējuma sekām Tev **izmaksā**:

- slimības naudu un slimības pabalstu;
- atlīdzību par darbspēju zaudējumu.

Apmaksā

- ar ārstēšanu saistītos papildu izdevumus un pakalpojumus;
- rehabilitācijas un pārkvalifikācijas izdevumus.

Ar ārstēšanu saistītiem papildu izdevumiem jābūt apliecinātiem ar attiecīgās iestādes izsniegtiem čekiem, kvītim un medicīniskiem dokumentiem.

Ja darba traumas vai arodslimības rezultātā iestājusies apgādnieku nāve, tad **izmaksā**:

- atlīdzību par apgādnieka zaudējumu darba nespējīgiem ģimenes locekļiem, kas bijuši tā apgādībā;
- apbedišanas pabalstu.

Visu to Tu vai Tava ģimene varēs **saņemt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras filiālē pēc dzīvesvietas** tad:

- ja Tev ir noslēgts darba līgums ar darba devēju un par Tevi tiek veiktas sociālās apdrošināšanas iemaksas;
- ja tu darba laikā neesi lietojis alkoholu;
- ja ir akts par notikušu nelaimes gadījumu darbā vai speciāls ārstu komisijas atzinums par arodslimību.

Paralēli tam var saņemt papildus kompensāciju, ja tā paredzēta darba līgumā.

ZINĀŠANAI!

- Detalizētāku informāciju par darba aizsardzības jautājumiem Tu vari saņemt **Valsts darba inspekcijā** (Rīgā, K.Valdemāra ielā 38, LV-1010, tel. 7021751 vai 7021704) vai tās reģionālajās inspekcijās.
- Ja nepieciešama informācija vai konsultācijas arodslimību vai darba traumu gadījumā, vērsies **Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā** (Rīgā, Lāčplēša ielā 70a, LV-1011, tel. 7013692, 7013650) vai tās filiālēs Latvijas rajonos.

*Darbā neriskē -
ievēro darba drošību!*

